

MILIEU Slibverwerker SNB in Moerdijk stopt leveringen van as aan omstreden Thermphos in Vlissingen

Fosfaatrecycling rioolwater ligt stil

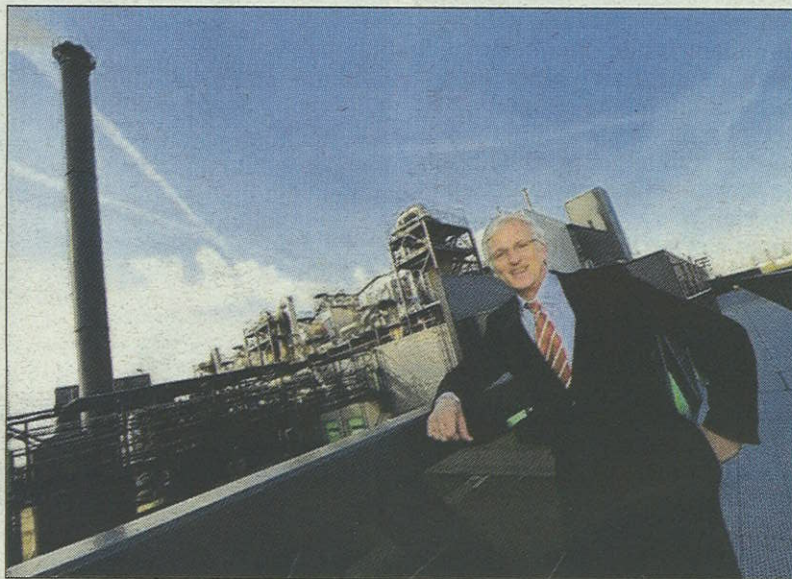
- Fosfaten uit ons rioolwater worden niet meer gerecycled.
- Slibverwerkingsbedrijf SNB stopt voorlopig de zaken met fosforproducent Thermphos.
- Dat bedrijf lapt de milieuregels aan zijn laars; VROM-inspectie dreigt met sluiting.

door Annemieke van Dongen

MOERDIJK - Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) heeft zijn samenwerking met het omstreden Thermphos in Vlissingen voorlopig beëindigd. Sinds begin dit jaar levert het slibverbrandingsbedrijf uit Moerdijk geen as meer aan Thermphos in Vlissingen, een van de grootste fosforfabrikanten ter wereld. Dat bedrijf recyclede de reststof uit gezuiverd rioolwater tot fosfaat, een schaarse grondstof voor onder andere de kunstmestindustrie.

Thermphos ligt momenteel zwaar onder vuur. De inspectie van het Ministerie van Volksgezondheid (VROM) wil dat de provincie Zeeland het bedrijf sluit als het niet snel voldoet aan de milieu- en veiligheidsnormen.

Bewoners uit de omgeving van de fabriek klagen al enkele jaren over stank en neerslaande rook; sommigen krijgen er zelfs hoofdpijn van

Directeur Marcel Lefferts van SNB is zwaar teleurgesteld dat er nu geen fosfaat meer kan worden gewonnen uit 'zijn' riolslib. foto Archief BN DeStem

of geïrriteerde luchtwegen. Rond Thermphos zijn giftige stoffen als dioxine, ammoniak, cadmium, koper, chroom en kwik gemeten in concentraties geconstateerd die niet door de beugel kunnen. Ook de veiligheidsregels zijn tientallen keren overtreden. In mei vorig jaar kwamen nog twee mannen om het leven terwijl ze aan het werk waren in een fosforoven.

De VROM-inspectie concludeert dat de veiligheidssituatie voor zowel werknemers als de omgeving

'zodanig ongewis en ernstig' is, dat snel moet worden ingegrepen om gezondheidsschade te voorkomen. Thermphos heeft SNB eind vorig jaar geïnformeerd over de situatie, zegt directeur Marcel Lefferts van het slibverbrandingsbedrijf. „Daarop hebben wij besloten te stoppen met het leveren van as. Wij doen geen zaken met bedrijven die niet aan hun milieuvergunning voldoen.”

SNB verbrandt in Moerdijk het slib uit het afvalwater van bijna

dertig procent van de Nederlandse huishouders. Dat wordt aangeleverd via de rioolwaterzuiveringsinstallaties van negen waterschappen, waaronder Brabantse Delta. De directeur noemt het 'een grote teleurstelling' dat er nu geen fosfaat meer kan worden teruggewonnen uit zijn verbrandingsas. De recycling van die grondstof staat bij SNB hoog op de agenda. De wereldwijde schaarste aan fosfaat is namelijk niet alleen een maatschappelijk probleem (zie kader), maar leidt ook tot hoge prijzen: de prijs van fosfaaterts is de afgelopen jaren al verdrievoudigd. Het winnen van fosfaat uit riolslib kan dus een lucratieve business zijn.

Probleem: de methode van Thermphos is tot nu toe de enige die in de praktijk al werkt, aldus Lefferts. En Thermphos is de enige fosforfabriek in West-Europa. Daarom gaat de as nu weer volledig naar de traditionele afnemer: de asfaltindustrie, die het spul als vulmiddel gebruikt in wegen.

Op termijn ziet SNB wel alternatieven. Het bedrijf onderzoekt momenteel drie recyclingmethodes. Twee daarvan bevinden zich nog in het laboratoriumstadium. De derde betreft een proefinstallatie in Oostenrijk die as van riolslib verwerkt tot kunstmest. Een dergelijke installatie zou SNB maar wat graag naast zijn verbrandingsovens

bouwen - mits het Oostenrijkse voorbeeld inderdaad levensvatbaar blijkt. Toch zal het minimaal zeven jaar duren voor zo'n bedrijf in Moerdijk van de grond kan komen, zegt Lefferts. „Op dit moment is niemand bereid te investeren. Gezien de omvang van de fosfaatproblematiek zou de overheid haar verantwoordelijkheid moeten nemen door het risico over te nemen of garanties te geven.”

Van poep tot voedsel

- Van poep kun je nog heel wat maken. Uit ons rioolwater werd tot voor kort fosfaat gewonnen; een belangrijke maar schaarse grondstof voor onder andere de geneesmiddelen- en kunstmestindustrie.
- De fosfaatvoorraad in de natuur raakt wereldwijd uitgeput. Dat kan voor maatschappelijke problemen zorgen. Planten hebben fosfaat, bijvoorbeeld in de vorm van kunstmest, nodig om te groeien. Een tekort aan fosfaat belemmert dus de voedselproductie.
- SNB, het grootste slibverbrandingsbedrijf in Nederland, liet tot begin dit jaar fosfaten uit riolslib halen door Thermphos. In 2008 werd ongeveer 3000 ton verbrandingsas van SNB opgewerkt tot fosfor. Die recycling ligt nu helemaal stil.